

Uchwała Nr 219
Komitetu Monitorującego
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z dnia 28 kwietnia 2022 roku

w sprawie zmian w działaniu M04 „Inwestycje w środki trwałe” w poddziałaniu 4.1. „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” w typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pozytywnie opiniuje zmiany w działaniu M04 „Inwestycje w środki trwałe” w poddziałaniu 4.1. „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” w typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 będących bezpośrednią konsekwencją dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Ryszard Bartosik
Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Działanie	M04 Inwestycje w środki trwałe
Poddziałanie	4.1. Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych
Typ operacji	Modernizacja gospodarstw rolnych
Strony	217

1. Rodzaj zmiany:

Zmiany w opisie działania w części:

8.2.4.3.3.11. Kwoty i stawki wsparcia (mające zastosowanie)

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

- 60% kosztów kwalifikowalnych operacji w przypadku młodych rolników i inwestycji zbiorowych albo,
- 50% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pozostałych operacji i nie mniej niż 30% kosztów kwalifikowalnych.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne, w tym na realizację projektów zbiorowych, w ramach poddziałania, w okresie realizacji PROW 2014-2020, nie może przekroczyć:

- **900 000 zł – w przypadku operacji realizowanej w ramach obszaru a,**
- **500 000 zł – w przypadku operacji realizowanej w ramach obszarów b-d,**

przy czym na inwestycje niezwiązane bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich lub

adaptacją innych istniejących w gospodarstwie budynków na budynki inwentarskie, lub budową lub modernizacją magazynów paszowych w gospodarstwach, w których prowadzona jest produkcja zwierzęca,

nie może przekroczyć 200 tys. zł. Powyższe limity nie łączą się.

- 100 000 zł - w przypadku operacji realizowanej w ramach obszaru e.

Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 15 tys. zł, w przypadku operacji w obszarze e oraz powyżej 50 tys. zł, w pozostałych obszarach.

Jeżeli beneficjent obszaru a-d ubiega się o pomoc albo przyznano mu pomoc w ramach poddziałania „Restrukturyzacja małych gospodarstw” wyżej wymienione limity pomniejsza się o wysokość premii. W obszarach a-d beneficjent może realizować operacje indywidualnie i zbiorowo z tym, że limit na drugą operację jest zawsze pomniejszony o kwotę pomocy udzielonej na pierwszą operację, niezależnie od tego, która operacja została zrealizowana jako pierwsza.

Tekst po zmianach PROW 2014-2020:

- 60% kosztów kwalifikowalnych operacji w przypadku młodych rolników i inwestycji zbiorowych albo,
- 50% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pozostałych operacji i nie mniej niż 30% kosztów kwalifikowalnych.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne, w tym na realizację projektów zbiorowych, w ramach poddziałania, w okresie realizacji PROW 2014-2020, nie może przekroczyć:

- **1 000 000 zł – w przypadku operacji realizowanej w ramach obszaru a,**
- **600 000 zł – w przypadku operacji realizowanej w ramach obszarów b-d,**

przy czym na inwestycje niezwiązane bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich lub

adaptacją innych istniejących w gospodarstwie budynków na budynki inwentarskie, lub budową lub

modernizacją magazynów paszowych w gospodarstwach, w których prowadzona jest produkcja zwierzęca,

nie może przekroczyć 250 000 zł. Powyższe limity nie łączą się.

- 100 000 zł - w przypadku operacji realizowanej w ramach obszaru e.

Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 15 tys. zł, w przypadku operacji w obszarze e oraz powyżej 50 tys. zł, w pozostałych obszarach.

Jeżeli beneficjent obszaru a-d ubiega się o pomoc albo przyznano mu pomoc w ramach poddziałania „Restrukturyzacja małych gospodarstw” wyżej wymienione limity pomniejsza się o wysokość premii.

W obszarach a-d beneficjent może realizować operacje indywidualnie i zbiorowo z tym, że limit na drugą operację jest zawsze pomniejszony o kwotę pomocy udzielonej na pierwszą operację, niezależnie od tego, która operacja została zrealizowana jako pierwsza.

2. Przepis zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 11 lit. b ppkt ii rozporządzenia 1305/2013

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PROW 2014-2020:

28 kwietnia 2022 r.

4. Uzasadnienie proponowanej zmiany:

W ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych”, poddziałanie „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, działanie „Inwestycje w środki trwałe” PROW 2014-2020 wsparcie jest przyznawane w szczególności na inwestycje związane z: budową, przebudową, modernizacją budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej, zakupem maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej oraz budową albo zakupem elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.

W przeciągu ostatnich kilku miesięcy w wyniku inflacji i postępującego wzrostu cen środków produkcji rolnej, obniżyła się jej opłacalność. W związku z tym, spadła również siła nabywcza kwoty pomocy zawartej w umowie o przyznanie pomocy.

Dynamiczny wzrost cen materiałów budowlanych wpływa na wzrost kosztów realizacji obiektów budowlanych. Inwestycje budowlane z założenia realizowane są w długim okresie czasu, nieoczekiwane zmiany w gospodarce mogą wpływać na efektywność wykorzystania przyznanego w ramach PROW wsparcia.

Wzrost cen w branży budowlanej następuje niezmiennie już od kilku lat. Jednak do marca 2020 roku (przed pandemią COVID) wzrosty nie były tak wysokie jak w roku 2021, który przyniósł najwyższe wzrosty cen materiałów budowlanych i stawek robocizny kosztorysowej w okresie ostatnich kilkunastu lat¹.

Z analiz SEKOCENBUD wynika, że w IV kw. 2021 roku (w porównaniu do IV kw. 2015) średnie krajowe wartości zmian wyniosły:

- stawki robocizny kosztorysowej – wzrosły o 58,2% (w tym samym czasie przeciętne wynagrodzenie w budownictwie według danych GUS wzrosło o 42,5%),
- ceny materiałów budowlanych – wzrosły o 34,6%,
- ceny najmu i pracy sprzętu budowlanego – wzrosły o 25,2%.

Analizując dwa ostatnie (covidowe) lata, które charakteryzował największy trend wzrostu cen, to wskaźniki zmian (2020-2021) kształtowały się następująco:

- wzrost stawek robocizny kosztorysowej wyniósł 17,8%,

¹opracowania SEKOCENBUD, <http://www.raportsekocenbud.pl/artukul/n/pokaz/news/ceny-w-budownictwie-w-latach-2016-2021/>

- ceny materiałów wzrosły o 21,7%,
- ceny pracy i najmu sprzętu budowlanego wzrosły o 14,4%.

Zgodnie z analizą statystyczną GUS, w 2020 r. notowany był wzrost cen większości podstawowych środków produkcji dla rolnictwa. W porównaniu z rokiem poprzednim najwyższe tempo wzrostu cen odnotowano dla maszyn i narzędzi rolniczych, obsługi maszynowej produkcji rolniczej i ogrodniczej (o 3,8%), materiały budowlane (o 3,2%) i usługi weterynaryjne (o 3,1%). Wzrost cen nasion siewnych, drzewek, sadzonek i nawozów wapniowych wyniósł ponad 2%.²

Podwyżki cen maszyn rolniczych w ostatnich pięciu latach nieznacznie wyprzedzały ogólny wzrost cen środków produkcji i usług dla rolnictwa. Należy jednak podkreślić, że z roku na rok tempo wzrostu cen sprzętu rolniczego jest coraz szybsze.

Od roku 2010 do 2020 roku cena ciągnika rolniczego systematycznie wzrastała, co przedstawia poniższa tabela³.

Rok	2010	2015	2018	2019	2020
	Cena detaliczna ciągnika rolniczego w zł				
zł	77 700	175 470	183 530	192 251	249 663
Wzrost w stosunku do roku poprzedniego		+97 770 +126%	+8 060 +4,6%	+8 721 +4,7%	+57 412 +30%

W okresie od 2015 do 2020 roku zaobserwowano największy wzrost cen w roku 2020 (o 30% w stosunku do roku 2019). Średni wzrost cen w latach 2016 - 2020 wyniósł prawie 13%.

Na wzrost cen w okresie ostatnich dwóch lat wskazuje również aneksowanie umów w zakresie zwiększenia określonej w nich wysokości pomocy. Z przeprowadzonych analiz wynika, że od 18 kwietnia 2020 r., tj. od momentu gdy wprowadzono taką możliwość, 951 beneficjentów „Modernizacji gospodarstw rolnych” zawnioskowało o aneksowanie umowy w tym zakresie. Średnio w wyniku zawarcia aneksu pierwotna kwota ustalona w umowie była podwyższana o ok. 29 tys. zł, tj. o ok. 19%. Pośród tej grupy beneficjentów aż 24% osób zawnioskowało o podwyższenie pierwotnej kwoty, na którą opiewała umowa, do poziomu górnego pułapu pomocy ustalonego na beneficjenta i na gospodarstwo – w tej grupie osób średnio wnioskowano o ok. 38 tys. zł, tj. ok. 20% pierwotnej kwoty. Gdyby nie maksymalny limit, wnioskowane podwyższenie mogłoby być większe.

Podniesienie wysokości pomocy podtrzyma realny wkład tego instrumentu wsparcia w dofinansowane inwestycje w aktualnej sytuacji rynkowej. Pozwoli beneficjentom, którym przyznano maksymalną kwotę wsparcia, na realizację zaplanowanych wcześniej inwestycji związanych z rozwojem gospodarstwa, bez konieczności ograniczania zakresu operacji, przez co częściowo zapobiegnie masowym rezygnacjom z realizacji operacji. Jednocześnie prowadzi do zwiększenia absorpcji środków finansowych PROW 2014-2020 i pozwoli wykorzystać dostępną alokację dla przedmiotowego instrumentu wsparcia.

Szacuje się, że pozostanie ok. 40-50 mln euro wolnych środków, które mogłyby być przeznaczone na aneksowanie umów z beneficjentami, w celu podwyższenia kwoty pomocy.

Obecnie 8 872 beneficjentów „Modernizacji gospodarstw rolnych” jest w trakcie realizacji operacji, tj. ma czynną umowę przyznania pomocy. 3 661 osób (41%) zawarło umowę na maksymalną kwotę pomocy wynikającą z limitu pomocy określonego w PROW 2014-2020 (a zatem nie może już obecnie aneksować umowy w zakresie zwiększenia kwoty pomocy), natomiast w przypadku 477 (5,3%) osób kwota ustalona w umowie jest bliska maksymalnej (na tyle bliska, że aneksowanie umowy nie byłoby celowe ani efektywne). Potencjalnie zatem osoby te mogłyby być zainteresowane zmianą PROW 2014-2020, polegającą na zwiększeniu maksymalnej kwoty pomocy.

² Analiza statystyczna GUS Rolnictwo w 2020 r

³ „Rocznik Statystyczny Rolnictwa 2021”

„Biorąc pod uwagę wzrost cen oraz dane dot. średniej wartości kwoty o jaką podwyższana była kwota pomocy przez beneficjentów aneksujących umowy w zakresie wysokości kwoty pomocy, proponuje się aby podwyższyć kwoty wsparcia o 11% do 25% w zależności od obszaru”

5. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

Podniesienie wysokości pomocy pozwoli beneficjentom, którym przyznano maksymalną kwotę wsparcia, ale również tych, którzy zawarli umowy poniżej maksymalnego progu pomocy na realizację zaplanowanych wcześniej inwestycji związanych z rozwojem gospodarstwa, bez konieczności ograniczania zakresu operacji, przez co częściowo zapobiegnie masowym rezygnacjom z realizacji operacji. Jednocześnie prowadzić będzie do zwiększenia absorpcji środków finansowych PROW 2014-2020, pozwoli w większym stopniu wykorzystać dostępną alokację.

6. Wpływ na zmianę wskaźników:

Zmiana nie będzie miała wpływu na zmianę wskaźników.

7. Wpływ na Umowę Partnerstwa:

Nie dotyczy

8. Powiązanie z Umową Partnerstwa:

Nie dotyczy